

กาฬสินธุ์

ฐานการเรียนรู้ :

1. การผลิตและการใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา

2. การปลูกผักอินทรีย์

3. การผลิตปุ๋ยอินทรีย์

4. การปลูกข้าวอินทรีย์

5. การบริหารจัดการกลุ่มแบบแปลงใหญ่

แปลงเรียนรู้ :

เครือข่ายของ ศพก. ทลักษ์ : จำนวน 13 ศูนย์ <https://learningpoint.doae.go.th/login>

เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นางสาวนฤมล สุขรัง ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

เบอร์โทรศัพท์ : 095-9196735

ข้อมูล ณ วันที่ 26 ธันวาคม 2565

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลัก

อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์

ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่คนรุ่นใหม่วิถีภูไทเขาวง อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์

สินค้าหลัก : ไร่นาสวนผสม/เกษตรผสมผสาน

พื้นที่เป้าหมาย : 8 ไร่

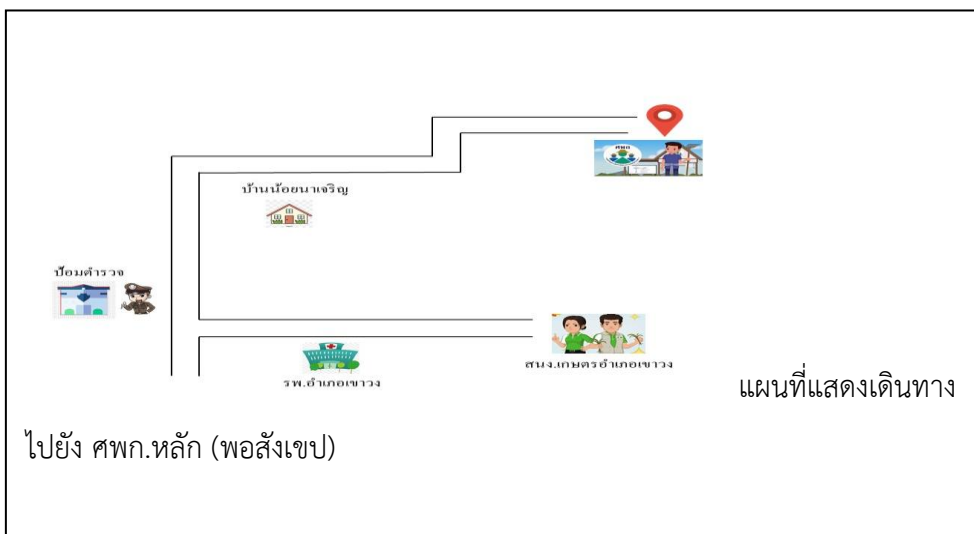
เกษตรกรเป้าหมาย : 30 ราย

สถานที่ตั้ง : หมู่ที่ 13 ตำบลคุ้มเก่า อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์

พิกัด : Latitude - Longitude -

X : 407903 Y : 1843708 zone 48

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นายจันทร์ที โคตรดก อายุ 56 ปี

ที่อยู่ : บ้านเลขที่ 123 หมู่ที่ 3 ตำบลคุ้มเก่า อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์

เบอร์โทรศัพท์ : 065-2382516

สถานการณ์ของพื้นที่ : การผลิตผักปลอดภัยการยกระดับ มาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย

แนวทางการพัฒนา : การพัฒนาสู่แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เรียนรู้ : การผลิตพืชผักปลอดภัย

การนำไปใช้ประโยชน์ : การบริหารจัดการพื้นที่

- หลักสูตรการเรียนรู้ : 1. เกษตรทฤษฎีใหม่
2. เศรษฐกิจพอเพียง
3. การปลูกพืชผักปลอดภัย

ฐานการเรียนรู้ :

ฐานการเรียนรู้ที่ 1. การบริหารจัดการน้ำ

ฐานการเรียนรู้ที่ 2. เศรษฐกิจพอเพียง

ฐานการเรียนรู้ที่ 3. การวางแผนการปลูกพืชที่เหมาะสม

ฐานการเรียนรู้ที่ 4. การอารักขาพืชโดยการใชสารชีวภัณฑ์

แปลงเรียนรู้ : การปลูกพืชผักปลอดภัย

เครือข่ายของ ศพก. หลัก : ผักแปลงใหญ่ตำบลกุตลิมคุ้มใหม่

ชื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นางเจตสุภางค์ พรหมสุคนธ์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ

เบอร์โทรศัพท์ : 084-4284298

ข้อมูล ณ วันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2566

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลัก

อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

สินค้าหลัก : ข้าว

พื้นที่เป้าหมาย : 17 ไร่

เกษตรกรเป้าหมาย : 300 ราย

สถานที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 280 หมู่ที่ 3 ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

พิกัด : Latitude 16.875447 Longitude 103.621307

X : 353145

Y : 1866285

zone 48 Q

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นายประวัฒน์ ศรีศิริรินทร์ อายุ 54 ปี

ที่อยู่ : บ้านเลขที่ 280 หมู่ที่ 3 ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

เบอร์โทรศัพท์ : 081-0534793

สถานการณ์ของพื้นที่ : เมื่อเริ่มแรกมีการทำเกษตรแบบปลูกพืชเชิงเดี่ยว แต่รู้สึกว่าเป็นการทำเกษตรที่มีความผันแปรตามภาวะราคา ไม่มีความแน่นอน จึงได้ศึกษา ทดลองปรับเปลี่ยนการทำเกษตรเชิงเดี่ยวมาเป็นเกษตรผสมผสาน พบว่านี่เป็นการทำเกษตรทางเลือกที่ถูกต้อง และยั่งยืน พร้อมตั้งเป็นแนวทางเพื่อมุ่งไปสู่การทำเกษตรปลอดภัย สามารถที่จะปลูกทุกอย่างที่กิน และกินทุกอย่างที่ปลูก ได้ประโยชน์กับตนเอง ครอบครัว อีกทั้งสุขภาพและความมั่นคงของรายได้

แนวทางการพัฒนา : เกษตรกรต้นแบบ เริ่มทำการเกษตรปลอดภัยเพราะมองตลาด อยากเป็นแหล่งอาหารให้กับชุมชน มีการจำหน่ายเป็นผลผลิตสด รวมทั้งมีการแปรรูปอาหารควบคู่กัน ซึ่งแนวโน้มของความต้องการสินค้าเกษตรปลอดภัยสูงขึ้น และยังปลอดภัยต่อตนเองและครอบครัวด้วย เมื่อใช้สารเคมีให้ถูกต้องตามหลักวิชาการเกษตร ผู้ปลูกพืชก็จะได้ไม่ได้รับผลกระทบจากสารเคมี ผู้บริโภคก็จะได้รับสินค้าที่มีมาตรฐาน คุณภาพดี และปลอดภัยพิช สร้างความพึงพอใจให้กับผู้บริโภค เกิดความยั่งยืนทางการเกษตร เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เรียนรู้ : การทำไร่นาสวนผสม

- การนำไปใช้ประโยชน์ :
1. การบริหารจัดการพื้นที่ตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่
  2. ไม่ได้รับผลกระทบต่อสภาวะราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ

- หลักสูตรการเรียนรู้ :**
1. เรื่องการลดต้นทุน และเพิ่มมูลค่าผลผลิตข้าว
  2. เรื่องการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า
  3. เรื่องการปรับปรุงบำรุงดิน
  4. เรื่องการเกษตรพอเพียง
  5. เรื่องการจัดการใช้สารชีวภัณฑ์

- ฐานการเรียนรู้ :**
- 1 ฐานการเรียนรู้ที่ 1 เศรษฐกิจพอเพียงในครัวเรือนต่อการดำรงชีวิต
  - 2 ฐานการเรียนรู้ที่ 2 การปลูกป่า
  - 3 ฐานการเรียนรู้ที่ 3 การปลูกพืชผักเพื่อการค้า
  - 4 ฐานการเรียนรู้ที่ 4 การปรับปรุงบำรุงดิน
  - 5 ฐานการเรียนรู้ที่ 5 การผลิตปุ๋ยและน้ำหมักชีวภาพ
  - 6 ฐานการเรียนรู้ที่ 6 การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

แปลงเรียนรู้ :

เครือข่ายของ ศพก. หลัก : จำนวน 11 ศูนย์ สนับสนุนแหล่งเรียนรู้และสถานที่ศึกษาดูงานของเกษตรกร และใช้เป็นสถานที่ จัดงาน Field Day

เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นายอัษฎาวุธ วงษ์ใส นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

เบอร์โทรศัพท์ : 081-7394094

ข้อมูล ณ วันที่ 2 มีนาคม 2566

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลัก

อำเภอหนองชัย จังหวัดกาฬสินธุ์

ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอหนองชัย จังหวัดกาฬสินธุ์

สินค้าหลัก : ข้าว

พื้นที่เป้าหมาย : 36,000 ไร่

เกษตรกรเป้าหมาย : 2,500 ราย

สถานที่ตั้ง : เลขที่ 115 บ้านหัวหนอง หมู่ที่ 7 ตำบลเหล่ากลาง อำเภอหนองชัย จังหวัดกาฬสินธุ์

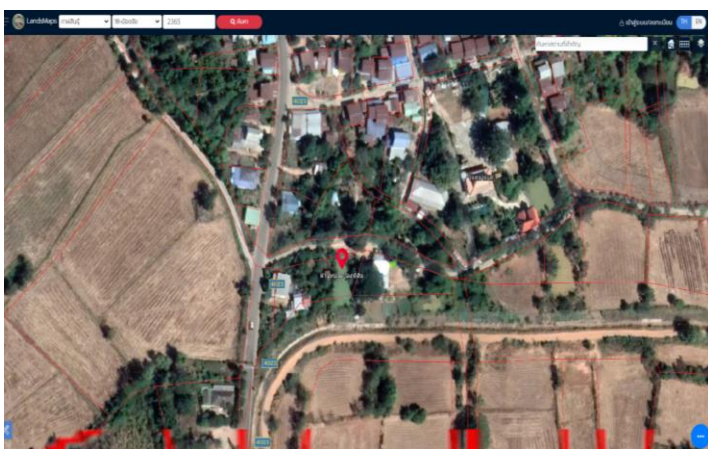
พิกัด : Latitude 16.24410308 Longitude 103.50298162

X 339902

Y 1796363

zone 48

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นางสาวสุพิณ หนองเสนา อายุ 54 ปี

ที่อยู่ : บ้านเลขที่ 115 หมู่ที่ 7 ตำบลเหล่ากลาง อำเภอหนองชัย จังหวัดกาฬสินธุ์

เบอร์โทรศัพท์ : 087-1627464

สถานการณ์ของพื้นที่ : เป็นพื้นที่เรียบราบลุ่มน้ำชี อยู่ในเขตชลประทาน มีน้ำใช้ตลอดทั้งปี

แนวทางการพัฒนา : พัฒนาจาก ศพก.หลัก เพื่อให้ความรู้กับเกษตรกรในพื้นที่ และพัฒนาเป็นศูนย์กลางการพัฒนาแปลงใหญ่ เป็นศูนย์กลางการประสานงานด้านเกษตร พร้อมขยายผลสู่ชุมชน และพื้นที่ใกล้เคียง

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เรียนรู้ : การบริหารจัดการพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการศัตรูพืช การเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตข้าว

การนำไปใช้ประโยชน์ : เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้สำหรับเกษตรกรและบุคคลทั่วไป อนาคตมีกลุ่มที่เข้มแข็ง มีการแปรรูปสินค้าที่หลากหลาย เป็นศูนย์กลางซื้อขายสินค้าเกษตรและเชื่อมโยงตลาดในรูปแบบออนไลน์

หลักสูตรการเรียนรู้ : การประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่

ฐานเรียนรู้ที่ 1 เศรษฐกิจพอเพียง

ฐานเรียนรู้ที่ 2 การลดต้นทุนการผลิต

ฐานเรียนรู้ที่ 3 การใช้น้ำอย่างรู้ค่า

ฐานเรียนรู้ที่ 4 การทำบัญชีครัวเรือน

แปลงเรียนรู้

ชื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นายธีรภัทร กุมพันธ์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

เบอร์โทรศัพท์ : 082-8050687

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลัก

อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์

ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์

สินค้าหลัก : อ้อยโรงงาน

พื้นที่เป้าหมาย : 4 ไร่

เกษตรกรเป้าหมาย : 30 ราย

สถานที่ตั้ง : บ้านหนองแซง หมู่ที่ 11 ตำบลนาตาล อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์

พิกัด : Latitude 16.86868698211693 Longitude 103.24997341742973

X : 313568

Y : 1865855

zone 48

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นายสัมฤทธิ์ ศรีสุหล่า อายุ 51 ปี

ที่อยู่ : บ้านเลขที่ 167 หมู่ที่ 5 ตำบลนาตาล อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์

เบอร์โทรศัพท์ : 095-7277466

สถานการณ์ของพื้นที่ : ที่ตั้งเป็นที่ลอนลาดเชิงเขา ติดกับคลองน้ำไหล มีน้ำใช้ตลอดทั้งปี

แนวทางการพัฒนา : พัฒนาจาก ศพก.หลัก เพื่อให้ความรู้กับเกษตรกรในพื้นที่ และพัฒนาเป็นแปลงใหญ่ต่อไป

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เรียนรู้ : การบริหารจัดการพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพในด้านดินและน้ำ

การนำไปใช้ประโยชน์ : การบริหารจัดการพื้นที่ตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่

หลักสูตรการเรียนรู้ : การประกอบอาชีพเกษตรกรตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่

ฐานเรียนรู้ที่ 1 เกษตรทฤษฎีใหม่

ฐานเรียนรู้ที่ 2 การจัดการดินปุ๋ย

ฐานเรียนรู้ที่ 3 การเรียนรู้ด้านปศุสัตว์

แปลงเรียนรู้ :

ชื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นายยอดชาย อัครโคตร นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
เบอร์โทรศัพท์ : 081-5789576

ข้อมูล ณ วันที่ 28 พฤศจิกายน 2565

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลัก

อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์

ชื่อศูนย์ : ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์

สินค้าหลัก : ข้าว

พื้นที่เป้าหมาย : 150 ไร่

เกษตรกรเป้าหมาย : 30 ราย

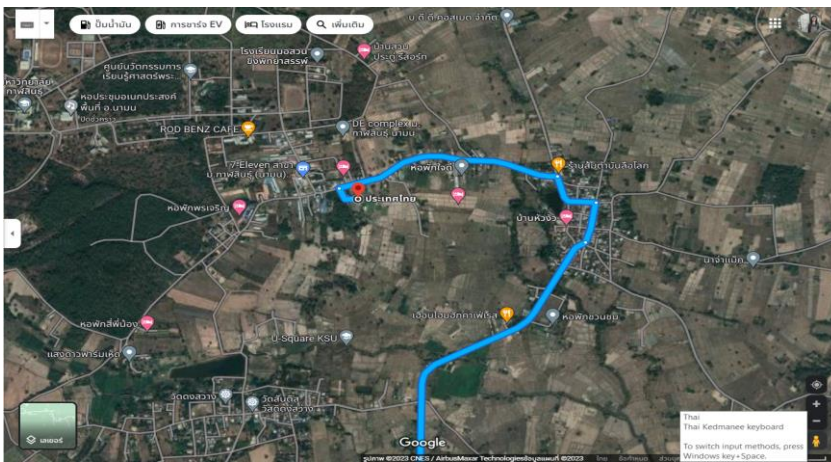
สถานที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 135 หมู่ที่ 14 ตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์

พิกัด : Latitude : 16.631192 Longitude : 103.786392

X : 370556

Y : 1839115 zone 48

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นายสุนันท์ อินทโชติ อายุ 57 ปี

ที่อยู่ : บ้านเลขที่ 135 หมู่ที่ 14 ตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์

เบอร์โทรศัพท์ : 063-6739195

สถานการณ์ของพื้นที่ : พื้นที่ที่มีความเหมาะสมในการปลูกข้าว สภาพของดินในพื้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง

แนวทางการพัฒนา : มีการอบรมหลักสูตรในเรื่องต่างๆเกี่ยวกับการพัฒนา ศพก. , การเกษตรและทัศนศึกษาดูงาน

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เรียนรู้ : การบริหารจัดการโรคแมลงศัตรูพืชด้วยวิธีแบบผสมผสาน (IPM)

การนำไปใช้ประโยชน์ : การป้องกันกำจัดโรคแมลงศัตรูพืชแบบผสมผสาน

หลักสูตรการเรียนรู้ :

1. หลักสูตรหลัก

- การลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าหลักของ ศพก.
- การยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร

2. หลักสูตรบังคับ

- เกษตรทฤษฎีใหม่

3. หลักสูตรเสริม

- บัญชีต้นทุนอาชีพ
- องค์กรเกษตรกร
- การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

ฐานการเรียนรู้ :

ฐานการเรียนรู้ที่ 1 การบริหารจัดการโรคแมลงศัตรูพืชด้วยวิธีแบบผสมผสาน (IPM)

ฐานการเรียนรู้ที่ 2 การผลิตและขยายชีวภัณฑ์

ฐานการเรียนรู้ที่ 3 การใช้ชีวภัณฑ์ในการป้องกันกำจัดโรคแมลงศัตรูพืช

ฐานการเรียนรู้ที่ 4 การเลี้ยงปลา

แปลงเรียนรู้ : ข้าว หน่อไม้ฝรั่ง การปลูกผักไฮโดรโปนิก เลี้ยงโค เลี้ยงจิ้งหรีด บ่อเลี้ยงปลา

เครือข่ายของ ศพท. หลัก : จำนวน 14 ศูนย์ <https://learningpoint.doae.go.th/login>

เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นางสาวนันทนา สร้อยเสนา

เบอร์โทรศัพท์ : 095-1709512

ข้อมูล ณ วันที่ 17 มกราคม 2566

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลัก

อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

สินค้าหลัก : ข้าว

พื้นที่เป้าหมาย : 1,270 ไร่

เกษตรกรเป้าหมาย : 115 ราย

สถานที่ตั้ง : บ้านดงเมือง หมู่ที่ 10 ตำบลลำพาน อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

พิกัด : Latitude : 16.450594 Longitude : 103.465911

X : 336181

Y : 1819372

zone : 48

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นายอุดม พรมราช อายุ 47 ปี

ที่อยู่ : บ้านเลขที่ 24 หมู่ที่ 10 ตำบลลำพาน อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

เบอร์โทรศัพท์ : 089-5223668

สถานการณ์ของพื้นที่ : พื้นที่ของตำบลลำพานตั้งอยู่ในพื้นที่เขตชลประทาน ทำการเกษตรอาศัยน้ำจากแหล่งน้ำชลประทานเขื่อนลำปาวเป็นหลัก เกษตรส่วนใหญ่ในพื้นที่ปลูกข้าวเป็นอาชีพหลัก โดยสภาพการผลิตยังเป็นการผลิตข้าวแบบเดิม ต่างคนต่างปลูก เป็นเกษตรกรรายย่อย มีการทำนาด้วยกัน 2 ครั้ง ต่อปี ได้แก่ นาปี และนาปรัง โดยข้าวนาปีเน้นเก็บไว้เพื่อบริโภคเป็นหลัก เหลือจึงจำหน่าย ส่วนข้าวนาปรังส่วนใหญ่ผลิตเพื่อจำหน่ายเป็นหลัก โดยการปลูกข้าวของเกษตรกรจะทำนาแบบเร่งรีบ ไม่มีความประณีตในขั้นการปลูก และทำอย่างต่อเนื่องตามช่วงระยะเวลาการส่งน้ำของระบบชลประทาน เพื่อให้ทันต่อระบบการส่งน้ำของชลประทาน การจ้างงาน ทั้งแรงงาน และเครื่องจักรกลการเกษตร ค่อนข้างสูงทำให้ต้นทุนการผลิตสูงพอสมควร

พันธุ์ข้าว เกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกตามพันธุ์ที่ตลาดต้องการในช่วงเวลานั้น นั่นคือ ข้าวชนิดไตราคาดี น้ำหนักดี ผลผลิตคุ้มกับการลงทุน เกษตรกรก็จะหันมาปลูก และมักจะปลูกพร้อม ๆ กัน จึงทำให้ผลผลิตล้นตลาด ทำให้มีกำไรประสบปัญหาราคาตกต่ำ ซึ่งระบบการผลิตเน้นปริมาณมากกว่าคุณภาพ (เน้นเพียงปริมาณให้ได้มากขึ้น แม้ต้นทุนจะสูงก็ตาม) ทำให้เกษตรกรเสาะแสวงหาปัจจัยการผลิตต่าง ๆ มาใช้เพื่อเพิ่มผลผลิต ได้แก่ ยาฆ่าแมลง ยากำจัดวัชพืช จากโฆษณาชวนเชื่อและการบอกต่อ ๆ กัน ทำให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มสูงขึ้นอีก

ด้านคุณภาพของผลผลิต เกษตรกรจะไม่คำนึงถึงคุณภาพ โดยจะเน้นที่ปริมาณเป็นหลัก เนื่องจากเข้าใจว่าไม่มีผลต่อการจำหน่าย หรือมีผลกึ่งในบางส่วนน้อย ทำให้กระบวนการผลิตข้าวไม่ได้คุณภาพ แม้จะทราบกระบวนการผลิตที่ได้คุณภาพ เกษตรกรก็จะรู้สึกถึงความยุ่งยาก และไม่คุ้มกับต้นทุน ทำให้ผลผลิตตกต่ำ ส่วนการเพิ่มมูลค่าการผลิตหรือการแปรรูป เกษตรกรส่วนใหญ่เน้นจำหน่ายผลผลิตเป็นข้าวเปลือกเพียงอย่างเดียว โดยจำหน่ายในตลาดโรงสีข้าวในชุมชน และโรงสีเอกชนเป็นหลัก

ปัญหาที่เกษตรกรประสบ ได้แก่

1. ต้นทุนการผลิตสูง ประมาณ 3,430 บาท/ไร่
2. ผลผลิตตกต่ำ ประมาณ 472 กิโลกรัม/ไร่
3. ผลผลิตคุณภาพต่ำ (มีการปนของข้าวพันธุ์ปน และเมล็ดวัชพืช)
4. ไม่มีการแปรรูปผลผลิต จำหน่ายข้าวเปลือกเพียงอย่างเดียว
5. การตลาดมีเพียงตลาดโรงสีในท้องถิ่น และโรงสีข้าวเอกชนพื้นที่ใกล้เคียง
6. เกษตรกรขาดการรวมกลุ่ม จึงขาดอำนาจในการต่อรอง

แนวทางการพัฒนา : 1. ลดต้นทุนการผลิต จาก 3,430 บาท/ไร่ เป็น 2,810 บาท/ไร่ โดยการจัดการลดต้นทุนค่าใช้จ่ายด้านปุ๋ย โดยขับเคลื่อนร่วมกับศูนย์จัดการดินปุ๋ยตำบลลำพาน และจัดการลดต้นทุนด้านเมล็ดพันธุ์ ขับเคลื่อนร่วมกับกลุ่มผลิตเมล็ดข้าวในกลุ่ม รวมกันซื้อเมล็ดพันธุ์จากกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ข้าว ที่ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ได้มาตรฐาน ซึ่งเป็นมาตรฐานที่ศูนย์เมล็ดข้าวรับรองและบางส่วนได้รับการสนับสนุนจากศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวจังหวัดกาฬสินธุ์

2. การเพิ่มผลผลิต จาก 472 กิโลกรัม/ไร่ เป็น 546 กิโลกรัมต่อไร่ โดยส่งเสริมการไถกลบตอซังข้าว ลดการเผาเพื่อรักษาหน้าดิน ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ (PGPR2) ผสมผสมผสานการใช้ปุ๋ยเคมี เน้น การใช้ปุ๋ยสั่งตัด หรือปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การใช้พันธุ์ข้าวพันธุ์ดี จากหน่วยงานที่น่าเชื่อถือหรือได้รับการรับรองจากหน่วยงานภาครัฐ ขับเคลื่อนร่วมกับฝ่ายผลิตและพัฒนาคุณภาพ เน้นข้าวที่เป็นที่ต้องการของตลาด ตัดพันธุ์ปนแล้ว พันธุ์แท้ และได้มาตรฐาน การดูแลป้องกันโรคพืชและป้องกันกำจัดศัตรูพืช ขับเคลื่อนร่วมกับศูนย์จัดการศัตรูพืชตำบลลำพาน เน้นการใช้สารสกัดสะเดา, น้ำส้มควันไม้, เชื้อ BT, เชื้อ BS, เชื้อราบีวเวอร์เรีย, เชื้อเมตตาไรเซียม ในการกำจัดศัตรูพืช เน้นการใช้ไตรโคเดอร์มา เชื้อ BS ในการป้องกันกำจัดโรคพืช การใช้จุลินทรีย์สังเคราะห์แสง น้ำหมักชีวภาพ และการจัดการแปลงนาแบบผสมผสาน (IPM)

3. การยกระดับมาตรฐานสินค้า ส่งเสริมการผลิตข้าวแบบ GAP และอินทรีย์ ขับเคลื่อนร่วมกับฝ่ายผลิตและฝ่ายพัฒนาคุณภาพของกลุ่มในการพัฒนา

4. การเพิ่มมูลค่าการผลิต การแปรรูปข้าวเปลือกเป็นข้าวสารจำหน่าย ในนามของกลุ่ม การแปรรูปข้าว เป็นผลิตภัณฑ์อื่น ๆ เช่น เส้นขนมจีน น้ำหมัก แป้ง เป็นต้น ขับเคลื่อนร่วมกับ ศพก. มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ พาณิชย์จังหวัด ในการขับเคลื่อน

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เรียนรู้ : การใช้เทคโนโลยีการบริหารจัดการพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ตามหลักเกษตรทฤษฎีใหม่

การนำไปใช้ประโยชน์ : การบริหารจัดการพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ

หลักสูตรการเรียนรู้ : เกษตรทฤษฎีใหม่

ฐานการเรียนรู้ : จำนวน 9 ฐานเรียนรู้ ดังนี้

ฐานการเรียนรู้ การเพิ่มมูลค่าและลดต้นทุนการผลิตข้าว โดยการลดต้นทุนการผลิตข้าวด้วยการลดอัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ จาก 20 กก./ไร่ เป็น 15 กก./ไร่ จากการปลูกข้าวแบบนาหว่านเป็นนาดำ และแก้ไขปัญหาพันธุ์ปน โดยการเลือกใช้พันธุ์ข้าวที่สามารถปลูกได้ทั้งนาปีและนาปรัง ได้แก่ข้าวเหนียว พันธุ์ กข 22 และการเพิ่มมูลค่าข้าวด้วยการแปรรูปข้าวเปลือก โดยจำหน่ายเป็นข้าวสารในรูปแบบของกลุ่มและการทำขนมจีน

ฐานการเรียนรู้ การจัดการดินและปุ๋ย โดยการผลิตปุ๋ยอินทรีย์และน้ำหมักชีวภาพไว้ใช้เอง การไถกลบตอซังข้าว เพื่อรักษาหน้าดิน การไม่เผาเศษวัสดุทางการเกษตร และการลดการใช้ปุ๋ยเคมี ขับเคลื่อนร่วมกับศูนย์จัดการดินและปุ๋ยชุมชน ตำบลลำพาน เป็นศูนย์เครือข่าย

ฐานการเรียนรู้ การบริหารจัดการน้ำ โดยการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า การขุดบ่อเพื่อกักเก็บน้ำ การใช้ระบบน้ำในการเพาะปลูกพืช การกักเก็บน้ำในถัง 500 ลิตร เพื่อไว้ใช้ช่วงหน้าแล้ง และการทำระบบน้ำให้พืชนอกฤดู เช่น ไม้เลื้อย ไม้กิมชุง

ฐานการเรียนรู้ ด้านอารักขาพืช โดย การผลิตและการใช้สารชีวภัณฑ์ในการป้องกันกำจัดโรคพืชและศัตรูพืช ได้แก่ เชื้อราไตรโคเดอร์มา เชื้อราบิวเวอร์เรีย เชื้อราเมตาโรเซีย น้ำหมักไล่แมลง จุลินทรีย์สังเคราะห์แสง น้ำหมักฮอร์โมนพืช โดยมีศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน เป็นเครือข่าย

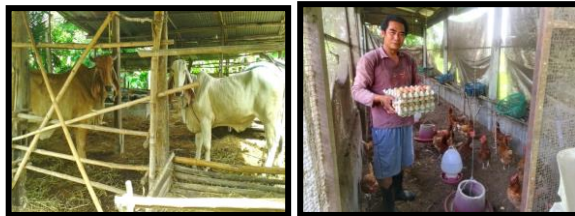
ฐานการเรียนรู้ บัญชีและสหกรณ์ โดย การบันทึกข้อมูลการบริหารจัดการกลุ่มด้วยวิธีสหกรณ์ การจัดทำบัญชีครัวเรือนของสมาชิกเพื่อสรุปต้นทุนการผลิต รายรับ - รายจ่าย ในแต่ละรอบของการผลิต และในรอบเดือน การจัดทำบัญชีฟาร์ม

ฐานการเรียนรู้ ด้านการประมง โดย การเลี้ยงปลาในบ่อธรรมชาติ ให้อาหารจากเศษวัสดุทางการเกษตร การเลี้ยงกบในกระชังผ้า เพื่อใช้ประกอบอาหารในครัวเรือน และจำหน่ายตามชุมชน และการดักแมลงโดยใช้ไฟล่อ เพื่อนำมาจำหน่ายและให้เป็นอาหารปลา

ฐานการเรียนรู้ ด้านปศุสัตว์ โดยการเลี้ยงโคเนื้อ การเลี้ยงไก่ไข่ด้วยเศษวัสดุทางการเกษตรเพื่อลดต้นทุนค่าอาหาร การเลี้ยงเป็ดเทศ การเลี้ยงหุนนาในท่อซีเมนต์

ฐานการเรียนรู้ ด้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยเน้นแนวทางการดำรงชีวิตและการทำการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของในหลวงรัชกาลที่ 9

ฐานการเรียนรู้ การเพาะปลูกพืชทางเลือก (ชะอม) โดยเน้น การเพาะชำต้นชะอมเพื่อขยายท่อนพันธุ์เพื่อจำหน่าย และการปลูกชะอม แบบอินทรีย์ ไม่ใช้สารเคมี

แปลงเรียนรู้ : ด้านการปลูกข้าว

เครือข่ายของ ศพก. หลัก : ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลลำพาน, ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลลำพาน, ศูนย์ข้าวชุมชน, วิสาหกิจชุมชน, กลุ่มแปลงใหญ่ข้าว, ตลาดกลางค้าข้าวและพืชไร่จังหวัดกาฬสินธุ์
เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นายยุทธนา เบ้าข้างเผือก นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
เบอร์โทรศัพท์ : 088-7402529

ข้อมูล ณ วันที่ 13 ธันวาคม 2565

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลัก

อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร

ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร

สินค้าหลัก : อ้อยโรงงาน

พื้นที่เป้าหมาย : 20 ไร่

เกษตรกรเป้าหมาย : 200 ราย

สถานที่ตั้ง : บ้านหนองขาว หมู่ที่ 5 ตำบลนาเชือก อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร

พิกัด : X : 329939 Y : 1828993 zone 48

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : มนูญ ชนนแข็ง อายุ 48 ปี

ที่อยู่ : บ้าน หนองขาว หมู่ที่ 5 ตำบลนาเชือก อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร

เบอร์โทรศัพท์ : 081-9744864

สถานการณ์ของพื้นที่ : ต้นทุนการผลิตสูง สินค้าราคาต่ำ

- แนวทางการพัฒนา
1. การตรวจวิเคราะห์ดิน/ปรับปรุงบำรุงดิน/การใส่ปุ๋ยสั่งตัด/การใช้ปุ๋ยพืชสด
  2. การลดต้นทุนการผลิต/เพิ่มปริมาณผลผลิตต่อไร่
  3. การทำแปลงอ้อยสะอาด

- เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เรียนรู้
1. การใช้ปุ๋ยพืชสดปรับปรุงบำรุงดิน
  2. การตรวจวิเคราะห์ดิน
  3. การทำระบบน้ำหยดในช่วงฤดูแล้ง

การนำไปใช้ประโยชน์ : การตรวจวิเคราะห์ดิน/ปรับปรุงบำรุงดิน/การใส่ปุ๋ยสั่งตัด/การใช้ปุ๋ยพืชสด เพื่อลดต้นทุนการผลิต

- หลักสูตรการเรียนรู้ :
1. หลักสูตรหลัก - การลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าหลักของ ศพก.
  2. หลักสูตรบังคับ - เกษตรทฤษฎีใหม่
  3. หลักสูตรเสริม - บัญชีต้นทุนอาชีพ

ฐานการเรียนรู้ที่ 1. เศรษฐกิจพอเพียง เป็นการนำแนวคิดที่จะเปลี่ยนรูปแบบทำการเกษตร โดยยึดหลักและน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นนำความรู้ที่ได้มาปรับใช้ในครัวเรือน และในชีวิตประจำวัน

ฐานการเรียนรู้ที่ 2. ฐานเรียนรู้เครื่องจักรกล เน้นเครื่องจักรกลที่ใช้ในการปลูกอ้อยโรงงาน การดูแลรักษา ตลอดจนการเก็บเกี่ยว และการซ่อมบำรุง

ฐานการเรียนรู้ที่ 3. ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน/ฐานเรียนรู้พัฒนาที่ดิน การลดต้นทุนการผลิต

ฐานการเรียนรู้ที่ 4. การทำบัญชีครัวเรือน

ฐานการเรียนรู้ที่ 5. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอ้อย

แปลงเรียนรู้ : ปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยพืชสด สาธิตแปลงที่ใส่ปุ๋ยฟิซีฟิอาร์ และแปลงที่ใส่ปุ๋ยเคมีอย่างเดียว

เครือข่ายของ ศพก. หลัก : จำนวน 14 ศูนย์ <https://learningpoint.doae.go.th/form-profile>

เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นายदनัย สิทธิสำนวน นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

เบอร์โทรศัพท์ : 093-8416541

ข้อมูล ณ วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2566

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลัก

อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

สินค้าหลัก : ข้าว

พื้นที่เป้าหมาย : 4,500 ไร่

เกษตรกรเป้าหมาย : 900 ราย

สถานที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 53 หมู่ที่ 6 ตำบลหมู่ม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

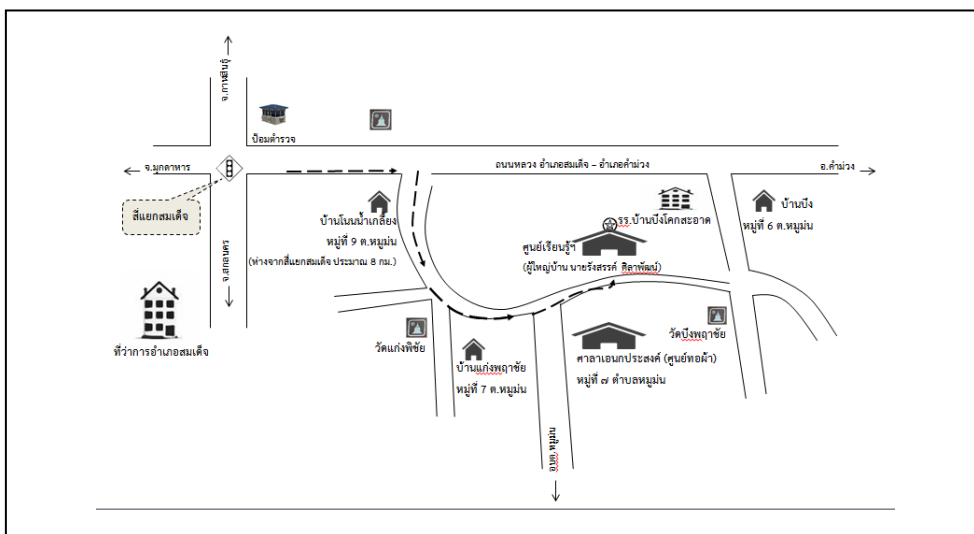
พิกัด : Latitude 16.7459278 Longitude 103.6676352

X 357978

Y 1851924

zone 48

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นายรังสรรค์ ศิลาพัฒน์ อายุ 49 ปี

ที่อยู่ : บ้านเลขที่ 53 หมู่ที่ 6 ตำบลหมู่ม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

เบอร์โทรศัพท์ : 096-2726623

สถานการณ์ของพื้นที่ : เกษตรกรในพื้นที่ตำบลหมู่ม่น ส่วนใหญ่ปลูกข้าวร้อยละ 90 และพื้นที่ปลูกเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมปานกลางกับการปลูกข้าว (S2) 80 โดยปลูกข้าวเพื่อเก็บไว้บริโภค และเป็นเมล็ดพันธุ์ไว้เพาะปลูกในปีต่อไป แต่ประสบปัญหาเรื่องคุณภาพของเมล็ดข้าว ผลผลิตต่อไร่ต่ำ ปัจจัยการผลิตสูง และมีโรคแมลงระบาด จึงได้จัดตั้งศูนย์ฯ ขึ้นโดยใช้หลักการของโซนนิ่งร่วมกับความต้องการของเกษตรกร เพื่อเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ของเกษตรกร ได้เรียนรู้จากเกษตรกรต้นแบบที่ทำอาชีพการเกษตรและประสบความสำเร็จ เน้นการผลิตที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ ลดต้นทุนการผลิต พร้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

แนวทางการพัฒนา :

- 1) การลดต้นทุนการผลิตข้าว
- 2) การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว
- 3) การลดความเสี่ยงจากการปลูกพืชเชิงเดี่ยว

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เรียนรู้ : เครื่องหยอดเมล็ดพันธุ์ข้าว

การนำไปใช้ประโยชน์ : ซึ่งสามารถยอดได้ทั้งข้าวแห้ง และเมล็ดข้าวที่แช่น้ำแล้ว สามารถลดการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวที่ใช้เพราะปลูกจากปกติใช้วิธีว่าน

หลักสูตรการเรียนรู้ : หลักสูตรหลัก : 1. การลดต้นทุนการผลิตข้าว 2. การเพิ่มคุณภาพการผลิตข้าว

หลักสูตรบังคับ : เกษตรทฤษฎีใหม่ / เศรษฐกิจพอเพียง

หลักสูตรเสริม : บัญชีต้นทุนอาชีพ

ฐานการเรียนรู้ : มี 7 ฐานเรียนรู้ ดังนี้

ฐานเรียนรู้ที่ 1 การจัดการดินและปุ๋ย

ฐานเรียนรู้ที่ 2 การปรับเปลี่ยนวิธีการปลูกข้าว

ฐานเรียนรู้ที่ 3 คำนวณทองคำ

ฐานเรียนรู้ที่ 4 การจัดการศัตรูพืช

ฐานเรียนรู้ที่ 5 การเพิ่มมูลค่าผลผลิต

ฐานเรียนรู้ที่ 6 ปศุสัตว์

ฐานเรียนรู้ที่ 7 เศรษฐกิจพอเพียง

แปลงเรียนรู้ : ศพก. อำเภอสมเด็จ มีนายรังสรรค์ ศิลาพัฒน์ เป็นเจ้าของแปลงเรียนรู้และให้ความรู้เกี่ยวกับ

การผลิตข้าว กรมส่งเสริมการเกษตรได้ใช้ประโยชน์ในการสาธิตวิธี และสาธิตผลให้กับเกษตรกรในตำบลหมู่ม่น อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ รวมทั้งสถาบันการศึกษาต่างๆ เข้ามาศึกษาเรียนรู้

เครือข่ายของ ศพก. หลัก :

ศูนย์เรียนรู้ผู้นำกัน

ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงตำบลแขงบาดาล

ศูนย์ข้าวชุมชนตำบลศรีสมเด็จ

ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านคำไผ่

ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงตำบลมหาไชย

ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสานตำบลลำห้วยหลวง

ศูนย์เรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ตำบลแขงบาดาล

กลุ่มเกษตรผสมผสานอีกแพ่งแบ่งป็น

ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงตำบลหมู่ม่น

ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสานตำบลแขงบาดาล

วิสาหกิจเห็ดปลอดสารสมเด็จ

ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงตำบลผาเสวย

เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นายสมมาศ สุขรี นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

เบอร์โทรศัพท์ : 092-6165631

ข้อมูล ณ วันที่ 10 มกราคม 2566

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลัก

อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลโนนน้ำเกลี้ยง อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์
สินค้าหลัก : ข้าว

พื้นที่เป้าหมาย : 42,130 ไร่

เกษตรกรเป้าหมาย : 4,240 ครัวเรือน

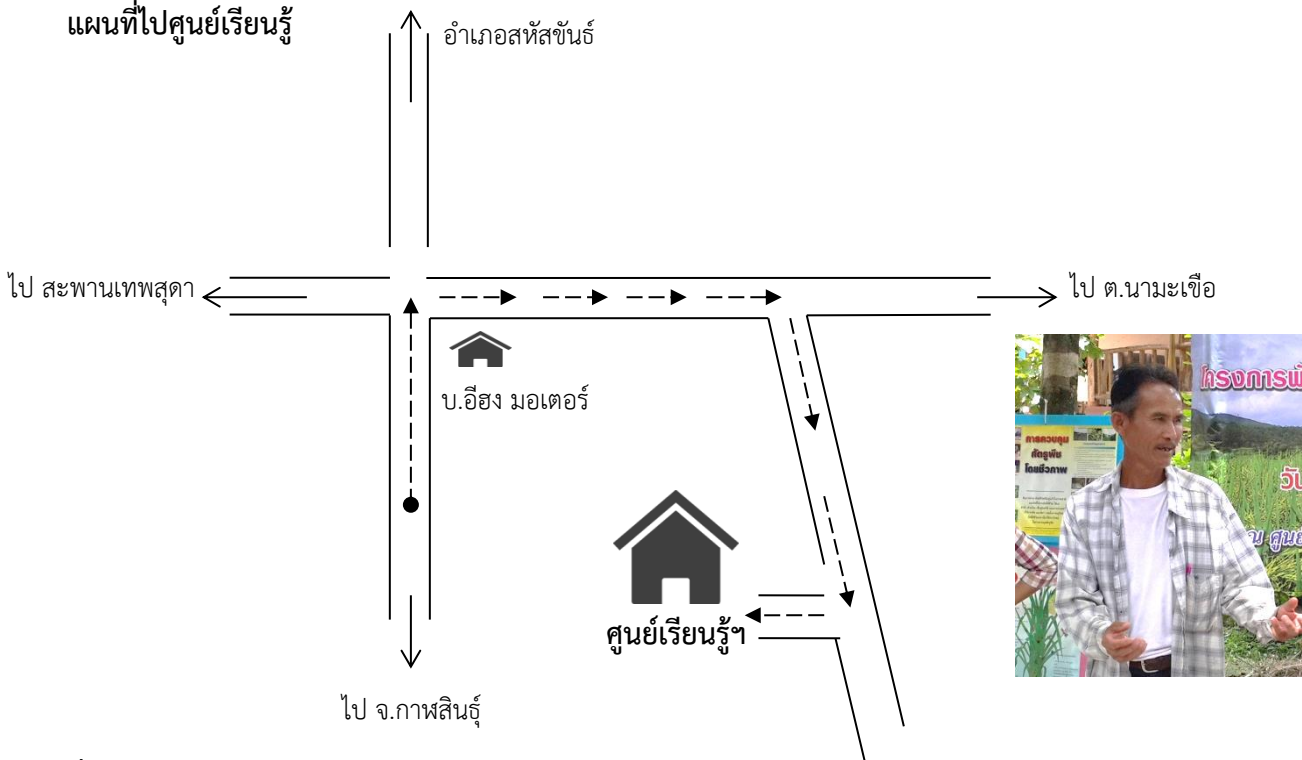
สถานที่ตั้ง : บ้านโคกไม้้งาม หมู่ที่ 3 ตำบลโนนน้ำเกลี้ยง อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

พิกัด : Latitude 16.69869415469 Longitude 103.54455241588

พิกัด : X 344818

Y 1846790

แผนที่ไปศูนย์เรียนรู้

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นายใบคุณ สามารถ

ที่อยู่ : เลขที่ 35 หมู่ที่ 3 บ้านโคกไม้้งาม ตำบลโนนน้ำเกลี้ยง อำเภอสหพันธ์ กาฬสินธุ์

เบอร์โทรศัพท์ : 065-0984318

สถานการณ์ของพื้นที่ : เกษตรกรในพื้นที่ตำบลโนนน้ำเกลี้ยงอำเภอสหพันธ์ มีพื้นที่ที่มีการเพาะปลูกข้าวมาช้านานมีผลผลิตทางการเกษตรที่เป็นรายได้สำคัญเป็นอันดับหนึ่ง ในอดีตมีการทำนาตามความเคยชินตามแบบที่เคยทำกันมา พบว่าผลผลิตเริ่มลดลง สวนทางกับต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นนายใบคุณ สามารถเป็นอดีตผู้นำชุมชนที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกลมีความเสียสละเพื่อส่วนรวม ได้รวมกลุ่มเกษตรกรทำนาจัดตั้งเป็นศูนย์ข้าวชุมชนตามแนวทางการพัฒนาของสำนักงานเกษตรอำเภอ เพื่อพัฒนาคุณภาพของข้าวจนปัจจุบันได้รับการรับรองให้เป็นข้าวเปลือกสำหรับใช้เป็นเมล็ดพันธุ์ดีเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป

แนวทางการพัฒนา :

- การจัดกระบวนการเรียนรู้ตามระบบโรงเรียนเกษตรกร โดยบูรณาการร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ที่สนับสนุน
- การลดต้นทุนการผลิตโดยใช้ปุ๋ยพืชสดบำรุงดินการผลิตปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพเพื่อลดต้นทุนปุ๋ยเคมี
- การผลิตสารชีวภัณฑ์ควบคุมโรคและแมลงศัตรูพืช ทดแทนการใช้สารเคมีที่เป็นอันตราย

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์ : เทคโนโลยีการลดต้นทุนการผลิตด้วยการใช้เครื่องหยอดข้าว การผลิตสารชีวภัณฑ์
กระบวนการโรงเรียนเกษตรกร

การนำไปใช้ประโยชน์ : ลดต้นทุนการผลิตด้วยการใช้เครื่องหยอดข้าว เมื่อเทียบกับน่านำดำสามารถต้นทุนได้ ไร่ละ 2,239 บาท /ไร่ ประหยัดเวลา ใน1วันสามารถหยอดได้ 2.5 ไร่

หลักสูตรเรียนรู้ :

1. การผลิตปุ๋ยและไถกลบฟืชปุ๋ยสดเพื่อลดต้นทุนการผลิต
2. กระบวนการเรียนรู้ตามระบบโรงเรียนเกษตรกร
3. การผลิตสารชีวภัณฑ์
4. เศรษฐกิจพอเพียง

ฐานการเรียนรู้ :

1. ฐานการเรียนรู้การผลิตปุ๋ยอินทรีย์
  - การผลิตน้ำหมักชีวภาพ
  - การผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

2. ฐานการเรียนรู้การผลิตสารชีวภัณฑ์
  - ความหมายของสารชีวภัณฑ์
  - ประโยชน์ของสารชีวภัณฑ์เพื่อการลดการใช้สารเคมีปราบศัตรูพืช
  - การผลิตสารชีวภัณฑ์

1. เชื้อราไตรโคเดอร์มา
2. เชื้อราบิวเวอเรีย

3. ฐานการเรียนรู้ตามระบบโรงเรียนเกษตรกร

4. ฐานเรียนรู้เครื่องหยอดเมล็ดพันธุ์

5. ฐานเรียนรู้ไม้ยืนต้นสร้างรายได้ระยะยาว

6. ฐานเรียนรู้ผักใบหอมโตไวขายเร็ว

7. ฐานเรียนรู้บัวชูศรีครัวเรือน

8. ฐานเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง

9. ฐานเรียนรู้ผักปลอดภัย

10. ฐานเรียนรู้ สมุนไพรลูกประคบ

แปลงเรียนรู้

ชื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นายอภิเดช แก้วพระพาน ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

เบอร์โทรศัพท์ : 082-1121780

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลัก

อำเภอสามชัย จังหวัดกาฬสินธุ์

ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอสามชัย จังหวัดกาฬสินธุ์

สินค้าหลัก : อ้อยโรงงาน

พื้นที่เป้าหมาย : 31,853 ไร่

เกษตรกรเป้าหมาย : 2,020 ราย

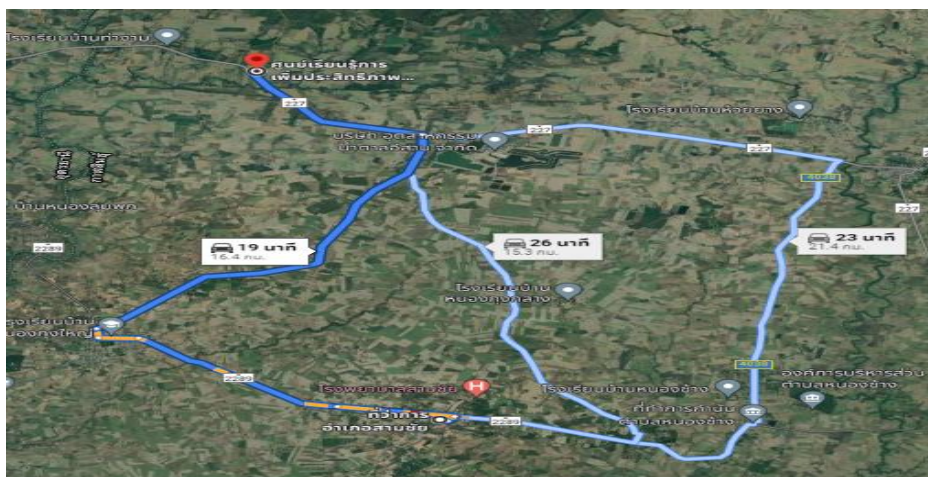
สถานที่ตั้ง : หมู่ที่ 9 ตำบลสำราญ อำเภอสามชัย จังหวัดกาฬสินธุ์

พิกัด : Latitude 16.94788 Longitude 103.51439

X 341808

Y 1874384 zone 48

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นายทองสุข โคตวงศ์ อายุ 72 ปี

ที่อยู่ : บ้านเลขที่ 1 หมู่ที่ 9 ตำบลสำราญ อำเภอสามชัย จังหวัดกาฬสินธุ์

เบอร์โทรศัพท์ : 081-1842176

สถานการณ์ของพื้นที่ : อำเภอสามชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นอำเภอที่มีพื้นที่ขุดดินที่เหมาะสมในการปลูกพืชไร่ เป็นส่วนใหญ่ (S2, S3) โดยมีพื้นที่ปลูกพืชไร่ ได้แก่ อ้อยโรงงาน 31,853 ไร่ เกษตรกร 2,020 ราย มันสำปะหลัง 12,464 ไร่ เกษตรกร 1,989 ราย ข้าวนาปี 34,100 ไร่ เกษตรกร 2,480 ราย ยางพารา 9,085 ไร่ เกษตรกร 522 ราย และไม้ผลอื่น ๆ 3,016 ไร่ รวมเป็น 90,518 ไร่ ส่วนตำบลสำราญมีการปลูกอ้อย จำนวน 12,000 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 37.67 ของพื้นที่ปลูกอ้อยทั้งอำเภอ ซึ่งผลผลิตอ้อยโรงงานแต่ละปีของ อำเภอสามชัย ออกสู่ตลาดกว่า 310,000 ตัน ราคาแต่ละปีขึ้นอยู่กับคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาล และ คุณภาพของอ้อย โดยวัดจากความหวาน อ้อยสะอาด ไม่มีการเผาอ้อย เป็นอ้อยสด ราคาที่จะเพิ่มสูงกว่าอ้อยที่ มีการเผาในแปลง ตรงตามความต้องการของตลาด ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มมูลค่าผลผลิต

แนวทางการพัฒนา : ศูนย์เรียนรู้ฯ มุ่งมั่นพัฒนา เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ที่บริการในรูปแบบของฐานการ เรียนรู้ แลกเปลี่ยน การให้บริการ การช่วยแก้ไขปัญหาการผลิตของเกษตรกร และศูนย์เครือข่ายศพก.ซึ่งเป็น แหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ ให้ครอบคลุมทั้งอำเภอ เพื่อกระตุ้นให้เกษตรกรใช้เทคโนโลยีและภูมิปัญญาที่มีความ เหมาะสมกับพื้นที่ และเกิดการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และองค์ความรู้จากศูนย์ไป ประยุกต์ใช้ อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนต่อไป

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เรียนรู้ : เทคโนโลยีในการผลิตอ้อยคุณภาพ

การนำไปใช้ประโยชน์ : สามารถเพิ่มประสิทธิภาพและการลดต้นทุนการผลิตอ้อย

หลักสูตรการเรียนรู้ : 1. หลักสูตรหลัก : การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอ้อยโรงงาน, กระบวนการเรียนรู้การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน, การผลิตและการใช้ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ, การบริหารจัดการน้ำและการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า, การจัดการกลุ่มและการรวมกลุ่ม

2. หลักสูตรบังคับ : ทฤษฎีใหม่/เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรผสมผสาน

3. หลักสูตรเสริม : โรคและการป้องกันโรคใน โค กระบือ และสุกร, การเลี้ยงสัตว์น้ำ เศรษฐกิจ, การทำการเกษตรยุคใหม่สู่มาตรฐานสินค้าเกษตร

ฐานการเรียนรู้ : 1. การลดต้นทุนการผลิตอ้อยโรงงาน

2. การผลิตและใช้ชีวภัณฑ์ในการควบคุมศัตรูพืช

3. การผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ

4. เศรษฐกิจพอเพียง

5. การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

6. การทำบัญชีครัวเรือน

แปลงเรียนรู้ : แปลงเรียนรู้การผลิตอ้อยโรงงาน

เครือข่ายของ ศพก. หลัก :

- แปลงใหญ่อ้อยโรงงาน ตำบลสำราญ - ศดปช.ตำบลสำราญ - ศจช.ต.สำราญ
- แปลงใหญ่มะม่วง ตำบลสำราญ - ศดปช.ตำบลหนองช้าง - ศจช.ต.หนองช้าง
- วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกหม่อนเลี้ยงไหมหนองแขง - ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชไร่ ต.สำราญใต้
- วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกและแปรรูปสมุนไพรพื้นบ้าน ต.สำราญ
- ศูนย์เรียนรู้เครือข่ายด้านปศุสัตว์ บ้านหนองกุงใหญ่ ต.สำราญ
- ศูนย์เรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ต.สำราญใต้ - ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ต.หนองช้าง
- ศูนย์เรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ต.คำสร้างเที่ยง - ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล (พุทรา) ต.หนองช้าง
- ศูนย์เรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ต.คำสร้างเที่ยง - ศูนย์เรียนรู้เครือข่ายด้านประมง ต. คำสร้างเที่ยง
- ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล (พุทรา) ต.หนองช้าง - ศูนย์เรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ต.คำสร้างเที่ยง

เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นายสมเจต หนูอัน

เบอร์โทรศัพท์ : 084-0717279

ข้อมูล ณ วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2566

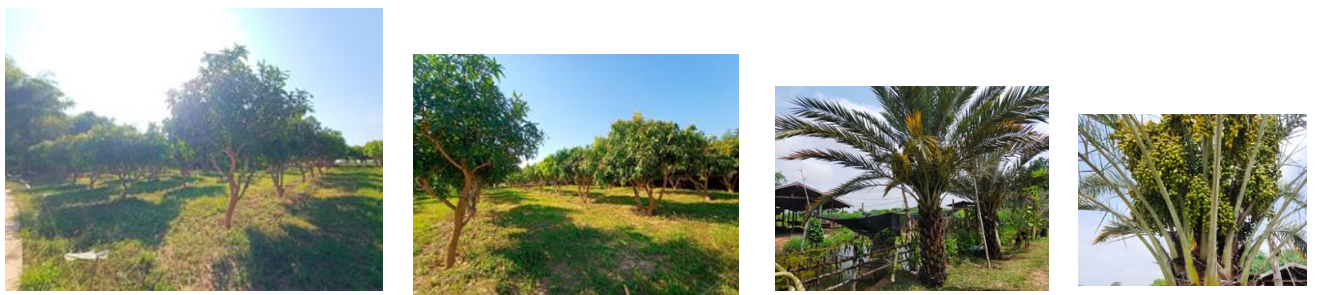
ฐานการเรียนรู้ : ที่ 1 เกษตรผสมผสาน

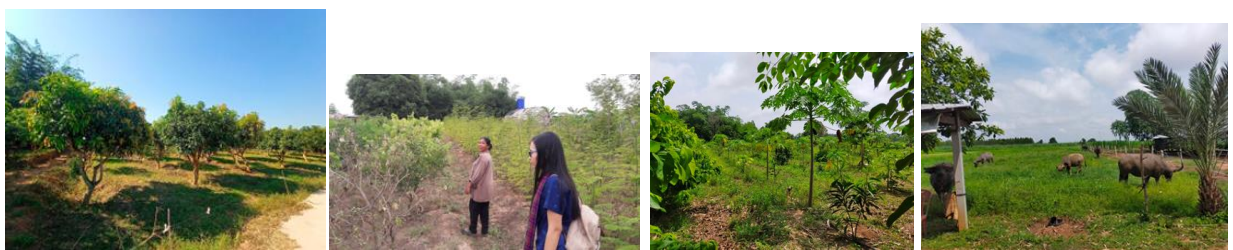
ฐานการเรียนรู้ : ที่ 2 การปรับปรุงบำรุงดิน การทำปุ๋ยหมักลดต้นทุน

ฐานการเรียนรู้ : ที่ 3 การผลิตไม้ผล

แปลงเรียนรู้ :

เครือข่ายของ ศพก. หลัก : จำนวน 14 ศูนย์ <http://alc.doae.go.th>.

เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นางสาวจิตตดา มาตรา นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

เบอร์โทรศัพท์ : 095-6627261

ข้อมูล ณ วันที่ 28 ธันวาคม 2565

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลัก

อำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์

ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์

สินค้าหลัก : ข้าว

พื้นที่เป้าหมาย : 100 ไร่

เกษตรกรเป้าหมาย : 30 ราย

สถานที่ตั้ง : บ้านนาอุดม หมู่ที่ 2 ตำบลนิคมห้วยผึ้ง อำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์

พิกัด : Latitude - Longitude -

X 381805 Y 1837794 zone 48

แผนที่ไปศูนย์ฯ :

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นางมะลัย มงคลเคหา อายุ 57 ปี

ที่อยู่ : บ้านเลขที่ 19 หมู่ที่ 2 ตำบลนิคมห้วยผึ้ง อำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์

เบอร์โทรศัพท์ : 063-4675959

สถานการณ์ของพื้นที่ : ปัจจุบันได้จัดตั้งเป็นศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) โดยนางมะลัย มงคลเคหา เป็นเกษตรกรที่ประกอบอาชีพทำนา พ.ศ. 2559 บนพื้นที่จำนวน 9 ไร่ มีรายได้เลี้ยงครอบครัว ด้วยนิสัยที่เป็นคนมีจิตอาสาและใฝ่รู้จึงมีความมุ่งมั่นพัฒนาตัวเอง เข้าอบรมในการเข้าสู่กระบวนการเรียนรู้ก่อให้เกิดทักษะในด้านการทำเกษตรจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ปี พ.ศ. 2559 สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้มีงบประมาณในการสร้างศาลาเรียนรู้ ศพก. จึงได้สร้างบนพื้นที่ของนางมะลัย มงคลเคหา เกษตรกรต้นแบบ ในพื้นที่ 4 ไร่ เพื่อให้เป็นศูนย์และฐานการเรียนรู้เรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพข้าว

แนวทางการพัฒนา : 1. ลดต้นทุนการผลิต 2. การเพิ่มผลผลิต 3. การยกระดับมาตรฐานสินค้า ส่งเสริมการผลิตข้าวแบบ GAP และอินทรีย์ ขับเคลื่อนร่วมกับฝ่ายผลิตและฝ่ายพัฒนาคุณภาพของกลุ่มในการพัฒนา 4. การเพิ่มมูลค่าการผลิต

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เรียนรู้ : การบริหารจัดการพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ

การนำไปใช้ประโยชน์ : การบริหารจัดการพื้นที่ตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่

หลักสูตรการเรียนรู้ : การประกอบอาชีพเกษตรกรตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่ ผสมผสานกับเกษตรแบบพอเพียง

ฐานการเรียนรู้ : ฐานเรียนรู้ที่ 1 เรื่องการจัดการดินปุ๋ย

จัดให้มีการสาธิตการทำปุ๋ยชีวภาพ เช่นปุ๋ยคอก ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพ ปุ๋ยปรับแต่งและการวิเคราะห์ดิน รวมไปถึงการใช้ปุ๋ยถูกชนิด ถูกอัตรา ถูกเวลาโดยเน้นการใช้ปุ๋ยตามค่าการวิเคราะห์ดิน ได้แก่ การส่งดินตรวจหาผล การวิเคราะห์ดินและใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์

ฐานเรียนรู้ 2 การเรียนรู้ด้านปศุสัตว์

ให้มีการจัดกิจกรรมการเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่ ไก่พื้นเมือง และการเลี้ยงโค พร้อมป้ายนิทรรศการให้ความรู้

ฐานเรียนรู้ 3 การเรียนรู้ด้านการประมง

จัดให้มีกิจกรรมการการเลี้ยงปลาในบ่อพลาสติก บ่อดิน บ่อซีเมนต์ และติดป้ายประจำฐานและป้ายนิทรรศการให้ความรู้ประจำฐาน

ฐานเรียนรู้ 4 การผลิตและใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อกำจัดศัตรูพืช

จัดให้มีอุปกรณ์สาธิตการผลิตสารชีวภัณฑ์ เช่น การทำเชื้อราไตรโคเดอร์มา การใช้สารชีวภัณฑ์ที่ถูกต้อง พร้อมอุปกรณ์ต่างๆที่ใช้ในการสาธิตและติดป้ายประจำฐานและป้ายนิทรรศการให้ความรู้ประจำฐานโดยการทำน้ำหมักชีวภาพ เน้นการสาธิตวัสดุที่ใช้ วิธีทำ และการนำมาผลิตใช้และประโยชน์ในป้องกันกำจัดแมลง และการทำฮอร์โมนสำหรับเร่งดอก เร่งผล เป็นต้น

ฐานเรียนรู้ 5 เรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว

จัดให้มีองค์ความรู้เกี่ยวกับการผลิตข้าวให้มีประสิทธิภาพ เช่น การคัดเลือกและเตรียมเมล็ดพันธุ์ข้าว การเตรียมดินเพาะปลูกที่เหมาะสม การบำรุงดูแลกระบวนการผลิต และการเก็บเกี่ยวที่ถูกต้องและติดป้ายประจำฐานและป้ายนิทรรศการให้ความรู้ประจำฐาน

แปลงเรียนรู้ :

เครือข่ายของ ศพก. หลัก : ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลนิคมห้วยผึ้ง, ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลนิคมห้วยผึ้ง, ศูนย์ข้าวชุมชน, วิสาหกิจชุมชน, กลุ่มแปลงใหญ่ฝักอินทรีย์อำเภอห้วยผึ้ง

เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นางสาวกิมิทา โคเวียง

เบอร์โทรศัพท์ : 098-4216359

ข้อมูล ณ วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2566

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลัก

อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

สินค้าหลัก : อ้อยโรงงาน

พื้นที่เป้าหมาย : 39 ไร่

เกษตรกรเป้าหมาย : 30 ราย

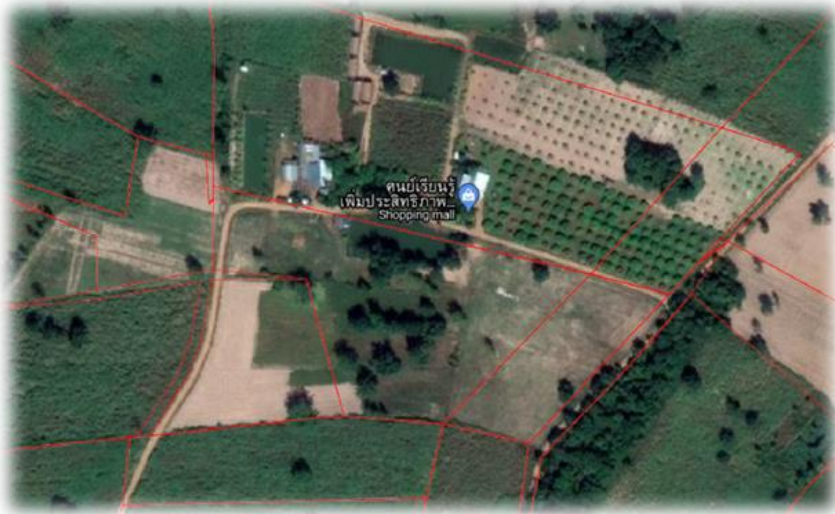
สถานที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 78 หมู่ที่ 4 ตำบลคำเหมือดแก้ว อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

พิกัด : Latitude : 16.53347316 Longitude : 103.19010897

X : 306762

Y : 1828852 zone 48

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นางสาวกร วิทยาเวช อายุ 52 ปี

ที่อยู่ : บ้านเลขที่ 78 หมู่ที่ 4 บ้านป่าหวาย ตำบลคำเหมือดแก้ว อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

เบอร์โทรศัพท์ : 064-9098524

สถานการณ์ของพื้นที่ : เมื่อเริ่มแรกมีการทำเกษตรแบบปลูกพืชเชิงเดี่ยว แต่รู้สึกว่าเป็นการทำเกษตรที่มีความผันแปรตามภาวะราคา ไม่มีความแน่นอน จึงได้ศึกษา ทดลองปรับเปลี่ยนการทำเกษตรเชิงเดี่ยวมาเป็นเกษตรผสมผสาน พบว่านี่เป็นการทำเกษตรทางเลือกที่ถูกต้อง และยังยืน พร้อมตั้งเป็นแนวทางเพื่อมุ่งไปสู่การทำเกษตรปลอดภัย สามารถที่จะปลูกทุกอย่างที่กิน และกินทุกอย่างที่ปลูก ได้ประโยชน์กับตนเอง ครอบครัวอีกทั้งสุขภาพและความมั่นคงของรายได้

แนวทางการพัฒนา : เกษตรกรต้นแบบ เริ่มทำการเกษตรปลอดภัยเพราะมองตลาด อยากเป็นแหล่งอาหารให้กับชุมชน มีการจำหน่ายเป็นผลผลิตสด ร่วมทั้งมีการแปรรูปอาหารควบคู่กัน ซึ่งแนวโน้มของความต้องการสินค้าเกษตรปลอดภัยสูงขึ้น และยังปลอดภัยต่อตนเองและครอบครัวด้วย เมื่อใช้สารเคมีให้ถูกต้องตามหลักวิชาการเกษตร ผู้ปลูกพืชก็จะไม่ได้รับผลกระทบจากสารเคมี ผู้บริโภคก็จะได้รับสินค้าที่มีมาตรฐาน คุณภาพดี และปลอดภัยสารพิษ สร้างความพึงพอใจให้กับผู้บริโภค เกิดความยั่งยืนทางการเกษตร เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เรียนรู้ : เลือกท่อนพันธุ์ที่ปราศจากโรค และจัดทำแปลงพันธุ์ไว้ใช้เอง ตรวจสอบพันธุ์อย่างสม่ำเสมอ ถ้าพบการระบาดของโรคเน่าแดง ต้องขุดกออ้อยออก เผาทำลายนอกแปลงปลูกทันที นอกจากนี้ยังใช้เทคโนโลยีการผลิตอ้อยสะอาด ปลูกโดยใช้ท่อนพันธุ์จากชำข้อตา สามารถเพิ่มปริมาณต้นพันธุ์อ้อยได้จำนวนมาก ใช้ประโยชน์จากท่อนพันธุ์ได้ทั้งลำ และสามารถคัดคุณภาพตาอ้อยที่นำมาชำ ลดปัญหาความงอกต่ำ คัดคุณภาพต้นพันธุ์ได้ ลดปัญหาโรคแมลงศัตรูอ้อย

- การนำไปใช้ประโยชน์ : 1) มีรายได้มากขึ้น เนื่องจากการเชื่อมโยงการเครือข่ายด้านการตลาด
 2) มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
 3) ไม่ได้รับผลกระทบต่อสภาวะราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ เพราะราคาอ้อยคั้นน้ำยังอยู่ในเกณฑ์ที่ดี และตลาดยังมีความต้องการสูง ผลิตและจำหน่ายเองทำให้ได้ราคาที่สูง ไม่ต้องถูกตัดราคาจากพ่อค้าคนกลาง
 4) เป็นอาชีพเสริมหลังจากฤดูการทำนา และการปลูกอ้อยโรงงาน
 5) มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และความรู้ในการจัดการแปลง ศัตรูพืช

- หลักสูตรการเรียนรู้ : 1. เรื่องการลดต้นทุน และเพิ่มมูลค่าผลผลิตอ้อย
 2. เรื่องการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า
 3. สถานีเรียนรู้ : เรื่องการปรับปรุงบำรุงดิน
 4. สถานีเรียนรู้ : เรื่องการเกษตรพอเพียง
 5. สถานีเรียนรู้ : เรื่องการจัดการใช้สารชีวภัณฑ์

ฐานการเรียนรู้ : ฐานการเรียนรู้ที่ 1 : การจัดการพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ

ฐานการเรียนรู้ที่ 2 : ผลิตสารชีวภัณฑ์ และเลี้ยงไส้เดือน

ฐานการเรียนรู้ที่ 3 : การทำเกษตรผสมผสาน

แปลงเรียนรู้ :

เครือข่ายของ ศพก. หลัก : จำนวน 13 ศูนย์ สนับสนุนแหล่งเรียนรู้และสถานที่ศึกษาดูงานของเกษตรกร และใช้เป็นสถานที่ จัดงาน Field Day

เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นางสาวปิยพร แดนสีแก้ว นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

เบอร์โทรศัพท์ : 091-0656082

ข้อมูล ณ วันที่ 28 ธันวาคม 2565

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

อำเภออมลาลัย จังหวัดกาฬสินธุ์

ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่อุบลชัย ทบวัน อำเภออมลาลัย จังหวัดกาฬสินธุ์

สินค้าหลัก : ไร่นาสวนผสม/เกษตรผสมผสาน

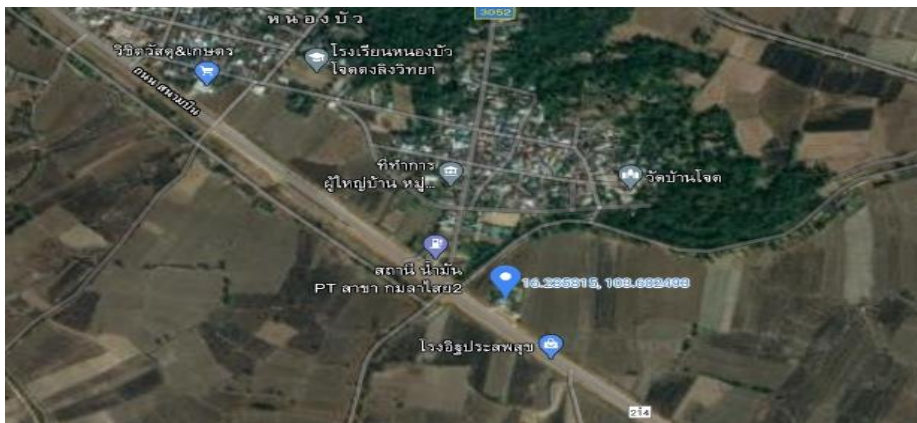
สถานที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 99 หมู่ที่ 10 ตำบลเจ้าท่า อำเภออมลาลัย จังหวัดกาฬสินธุ์

พิกัด : Latitude : 16.23580113407857 Longitude : 103.60251574331376

x : 350645

y : 1795528 zone 48Q

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นางอุบลชัย ทบวัน อายุ 50 ปี

ที่อยู่ : บ้านเลขที่ 99 หมู่ที่ 10 ตำบลเจ้าท่า อำเภออมลาลัย จังหวัดกาฬสินธุ์

เบอร์โทรศัพท์ : 061-5636246

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เรียนรู้ : การบริหารจัดการพื้นที่ตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่

การนำไปใช้ประโยชน์ : การปลูกพืชผัก, การปลูกไม้ผล, เลี้ยงสัตว์ปีก และการใช้พื้นที่อย่างคุ้มค่า

หลักสูตรการเรียนรู้ : การประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่

ฐานการเรียนรู้ที่ 1 : การปลูกพืชผักและผลไม้

ฐานการเรียนรู้ที่ 2 : ปศุสัตว์

ฐานการเรียนรู้ที่ 3 : บัญชีครัวเรือน

แปลงเรียนรู้ :

เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นางฮาซินี กงจักร

เบอร์โทรศัพท์ : 063-0211095

ข้อมูล ณ วันที่ 24 กรกฎาคม 2566

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลัก อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์

ชื่อศูนย์ : . ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์

สินค้าหลัก : ไร่นาสวนผสม/เกษตรผสมผสาน

พื้นที่เป้าหมาย : 1,000 ไร่

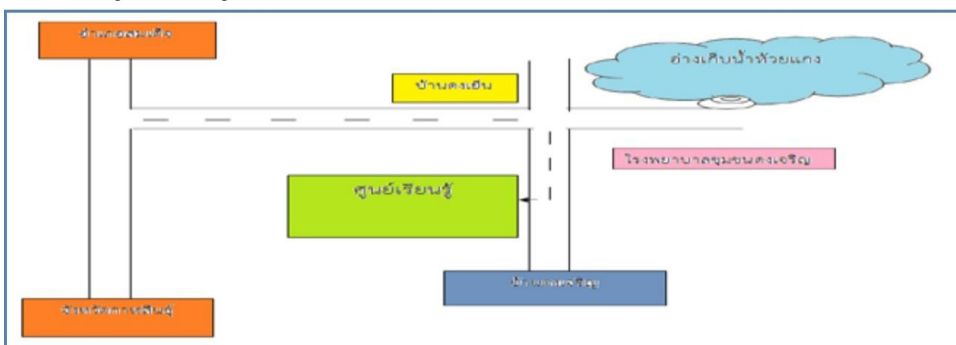
เกษตรกรเป้าหมาย : 100 ราย

สถานที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 39 หมู่ที่ 10 ตำบลดงพุง อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์

พิกัด: Latitude 16.5352060159258 Longitude 103.694676095601

X 359311 Y 1828500 zone 48

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นายสำเนียง วิสูงเล

ที่อยู่ : บ้านเลขที่ 39 หมู่ที่ 10 ตำบลดงพุง อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์

เบอร์โทรศัพท์ : 081-1176567

สถานการณ์ของพื้นที่ : พื้นที่ตำบลดงพุงสวนใหญ่เหมาะเป็นพื้นที่ดอน เกษตรกรนิยมปลูกพืชไร่ ปลูกยางพารา ในพื้นที่ลุ่มปลูกข้าวประมาณร้อยละ 30 ของพื้นที่ พืชไร่ที่เป็นพืชหลักที่สร้างรายได้ให้เกษตรกร แต่ก็ยังมีรายได้ที่ไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายในครัวเรือนเนื่องจากปัจจัยการผลิตมีต้นทุนที่เพิ่มมากขึ้น เพื่อเป็นการสร้างความมั่นคงด้านรายได้ และความมั่นคงด้านอาหาร ทาง ศพก. ได้ประกอบกิจกรรมการเกษตรแบบเกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม เป็นแปลงต้นแบบให้แก่ชุมชน ได้มาศึกษาหาความรู้ได้ใน ศพก.

แนวทางการพัฒนา : เพิ่มผลผลิตและการลดต้นทุนการผลิต ไร่นาสวนผสม/เกษตรผสมผสาน

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เรียนรู้ : การลดต้นทุนการผลิตโดยใช้ปุ๋ยหมักมูลสัตว์

การนำไปใช้ประโยชน์ : เทคนิคการผลิตปุ๋ยหมัก และการใส่ปุ๋ยอย่างถูกวิธี

เทคนิคการปรับปรุงดินโดยใช้ปุ๋ยพืชสด (ปอเทือง)

หลักสูตรการเรียนรู้ : เทคนิคการผลิตปุ๋ยหมัก และการใส่ปุ๋ยอย่างถูกวิธี

เทคนิคการปรับปรุงดินโดยใช้ปุ๋ยพืชสด (ปอเทือง)

เทคนิคการไถหว่านแปลงในแปลงเพื่อคลุมวัชพืชและเป็นปุ๋ย

ฐานการเรียนรู้ :

ฐานการเรียนรู้ที่ 1 การเลือกใช้พันธุ์หรือเมล็ดพันธุ์ที่เหมาะสม

- พันธุ์สะอาด คือ ต้องมาจากพื้นที่ที่ไม่มีการเกิดโรค
- เมล็ดพันธุ์ต้องมาจากแหล่งที่เชื่อถือได้ มีเปอร์เซ็นต์ความงอกตามค่ามาตรฐาน

ฐานการเรียนรู้ที่ 2 การปรับปรุงดิน

- ไถระเบิดดินดานด้วยหัวหมู อย่างน้อย 3 ปี/ครั้ง
- หวานเมล็ดพันธุ์ปุ๋ยพืชสด เช่น ปอเทือง
- รองพื้นก่อนปลูก ด้วยปุ๋ยหมัก มูลสัตว์ กากมัน กากอ้อย แล้วแต่ช่วงที่มีวัสดุ

ฐานการเรียนรู้ที่ 3 การใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

- เก็บตัวอย่างดิน โดยเก็บตัวอย่างดินแปลงๆ ละ ประมาณ 15 จุด
- ตรวจวิเคราะห์ดิน เพื่อดูดินขาดอะไร ปลูกมันสำปะหลังใส่ปุ๋ยสูตรไหน
- ผสมปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน เช่น ดินขาดจังกราชเป็นดินขาดที่มีมากที่สุดใน อ.ดอนจาน เป็นดินทราย มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ฐานการเรียนรู้ที่ 4 การกำจัดวัชพืช

- ไชรถไถนาเดินตามไถพรวนระหว่างรองปลูก, ไชหว่านแปลงในแปลงเพื่อคลุมวัชพืชและเป็นปุ๋ย

ฐานการเรียนรู้ที่ 5 การผลิตและใช้สารชีวภัณฑ์

- การผลิตเชื้อราไตรโคเดอร์มา, เชื้อราบีวเวเรีย, การใช้สารชีวภัณฑ์ช่วงก่อนการเพาะปลูก และหลังการเพาะปลูก

แปลงเรียนรู้

เครือข่ายของ ศพก.หลัก : จำนวน 12 ศูนย์ ในระบบรายงาน <https://learningpoint.doae.go.th/login>

เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นายชาญชัย ป้องแก้ว

เบอร์โทรศัพท์ : 096-3619239

ข้อมูล ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2566

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลัก อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์

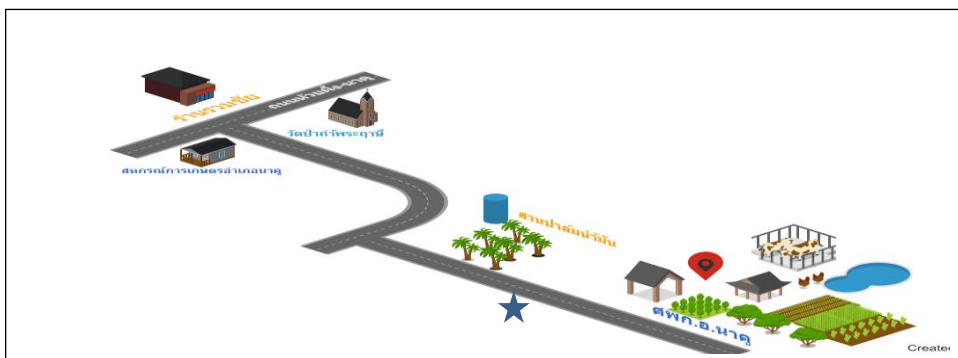
ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์

สินค้าหลัก : ไร่นาสวนผสม/เกษตรผสมผสาน

สถานที่ตั้ง : บ้านจาน หมู่ที่ 1 ตำบลโนนนาจาน อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์

พิกัด : Latitude 16.731318 Longitude 104.014524, X = 394950 ,Y= 1850092 Zone 48

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นายสุรศักดิ์ สีลา อายุ 59 ปี

ที่อยู่ : บ้านเลขที่ 82 บ้านจานพัฒนา หมู่ที่ 9 ตำบลโนนนาจาน อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์

เบอร์โทรศัพท์ : 083-3564555

สถานการณ์ของพื้นที่ : สภาพอากาศร้อนฝนทิ้งช่วง ขาดแคลนน้ำ ปริมาณและคุณภาพของเมล็ดข้าว ผลผลิตต่อไร่ต่ำ ปัจจัยการผลิตสูง และมีโรคแมลงระบาด ดินบริเวณพื้นที่ตอนอยู่เขตดินแห้งที่เป็นดินร่วน ดินเป็นทรายหนาปานกลาง ที่รองรับด้วยชั้นดานดินเหนียว มีการระบายน้ำดี

- แนวทางการพัฒนา :
1. การปรับปรุงบำรุงดิน
  2. การลดต้นทุนการผลิตข้าว
  3. การเพิ่มคุณภาพการผลิตข้าว
  4. เพิ่มมูลค่าวัสดุเหลือใช้
  5. การปลูกและการขยายพันธุ์ไม้ผล
  6. การปลูกพืชผักปลอดภัย

- เทคโนโลยีจุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ :
1. การลดต้นทุนการผลิตข้าว เทคนิคการปลูกข้าวแบบปราณีต
  2. ปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก การทำปุ๋ยไม่กลับกอง น้ำหมักชีวภาพ แหนแดง
  3. การปลูกพืชผักปลอดภัย
  4. การเลี้ยงไก่ ปลา โค
  5. การผลิตและการป้องกันกำจัดศัตรูพืชจากสารชีวภัณฑ์
  6. การเพิ่มมูลค่าวัสดุเหลือใช้

การนำไปใช้ประโยชน์ : ใช้ในการวางแผนการผลิตและปรับปรุงพื้นที่ให้มีความอุดมสมบูรณ์ การทำการเกษตรแบบผสมผสานเพื่อเพิ่มองค์ความรู้ และกิจกรรมให้มีความหลากหลายเหมาะกับสภาพในปัจจุบัน ในการเพิ่มปริมาณผลผลิตข้าวและลดต้นทุนการผลิต และใช้ประโยชน์จากวัสดุเหลือใช้ให้เกิดประโยชน์

หลักสูตรการเรียนรู้ : การลดต้นทุนการผลิต, การจัดการดินและปุ๋ย, การป้องกันกำจัดศัตรูพืชและผลิตสารชีวภัณฑ์, การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า, ปศุสัตว์และประมง, การปลูกพืชผักปลอดภัย, เศรษฐกิจพอเพียง บัญชีครัวเรือนและเพิ่มมูลค่าวัสดุเหลือใช้

ฐานการเรียนรู้ :

ฐานการเรียนรู้ที่ 1 การลดต้นทุนการผลิต การคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ การจัดการเตรียมเมล็ดพันธุ์และการเตรียมดิน การทำนาข้าวปรมาณู การทำปุ๋ยสั่งตัด การคลุกหรือแช่เมล็ดพันธุ์ข้าวด้วยเชื้อราไตรโคเดอร์มา ฉีดพ่นน้ำหมักก่อนไถกลบตอซังข้าว เพื่อปรับปรุงบำรุงดิน และปลูกปุ๋ยพืชสด

ฐานการเรียนรู้ที่ 2 การจัดการดินและปุ๋ย การใช้ปุ๋ยสั่งตัด การทำน้ำหมักชีวภาพ การทำปุ๋ยไม่กลับกอง น้ำหมักนาโน

ฐานการเรียนรู้ที่ 3 การป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยสารชีวภัณฑ์ต่างๆ เช่น การผลิตเชื้อราไตรโคเดอร์มาและบิวเวอร์เรีย

ฐานการเรียนรู้ที่ 4 การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า การใช้ระบบน้ำหยด, ชุดบ่อในแปลงผัก, การให้น้ำตามความต้องการของไม้ผล

ฐานการเรียนรู้ที่ 5 ฐานปศุสัตว์

ฐานการเรียนรู้ที่ 6 ฐานประมง เป็นการเลี้ยงสัตว์ ไก่ ปลา หอย กบ

ฐานการเรียนรู้ที่ 7 การปลูกพืชผักปลอดภัย เน้นให้ใช้สารชีวภัณฑ์ ป้องกันโรคและแมลงบริเวณพืชผักที่ปนเปื้อนสารเคมี

ฐานการเรียนรู้ที่ 8 เศรษฐกิจพอเพียง

ฐานการเรียนรู้ที่ 9 บัญชีครัวเรือน ยึดหลักและน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นนำความรู้ที่ได้มาปรับใช้ในครัวเรือน และในชีวิตประจำวัน ของตนเองก่อน และการเพิ่มมูลค่าวัสดุเหลือใช้ การทำกระถางจากฟางข้าว

แปลงเรียนรู้ การปลูกข้าวแบบประณีต การทำการเกษตรแบบผสมผสาน มีทั้งปลูกข้าว เลี้ยงสัตว์ ปลูกพืชผักสวนครัว

ไม้ผล เพื่อเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิต การใช้ประโยชน์จากวัสดุเหลือใช้

ชื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นางรินดา สว่างโคตร ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

เบอร์โทรศัพท์ : 09-8269452-0

ข้อมูล ณ วันที่ 23 พฤศจิกายน 2566

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์

ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์

สินค้าหลัก : ข้าว

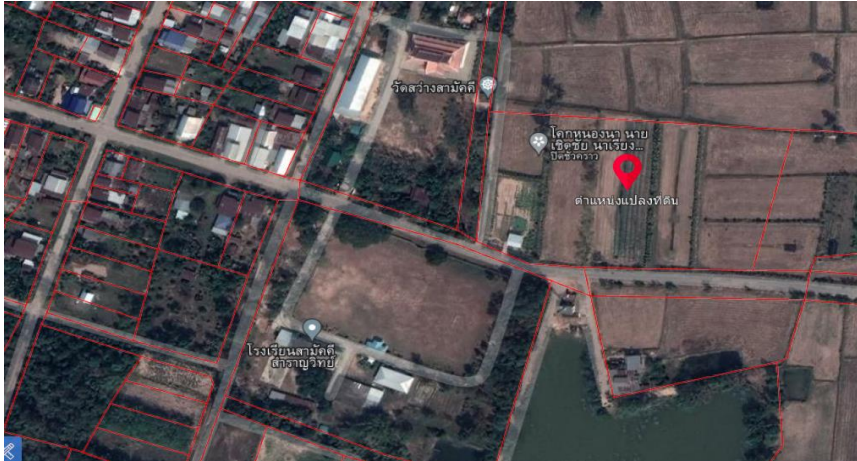
สถานที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 59 หมู่ที่ 1 ตำบลสามัคคี อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์

พิกัด : Latitude : 16.29799190103.73108453 Longitude : 103.73108453

X : 364430.4

Y : 1802319.4 zone 48

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นายเชิดชัย นาเรียงรัตน์ อายุ 48 ปี

ที่อยู่ : บ้านเลขที่ 59 หมู่ที่ 1 ตำบลสามัคคี อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์

เบอร์โทรศัพท์ : 082-8371012

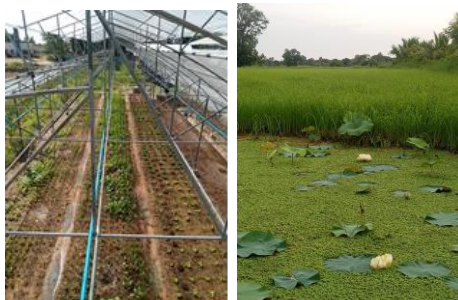
เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เรียนรู้ : การบริหารจัดการพื้นที่ตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่

การนำไปใช้ประโยชน์ : การปลูกข้าวพืชผัก, การปลูกไม้ยืนต้น, เลี้ยงปศุสัตว์ และการใช้พื้นที่อย่างคุ้มค่า

หลักสูตรการเรียนรู้ : การประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่

- การปลูกข้าวและพืชผัก
- การเลี้ยงปศุสัตว์เพื่อปรับปรุงดิน
- การปลูกไม้
- การเกษตรแบบผสมผสาน

ฐานการเรียนรู้ที่ 1 : การปลูกข้าวและพืชผัก

ฐานการเรียนรู้ที่ 2 : การเลี้ยงปลุสัตว์

ฐานการเรียนรู้ที่ 3 : การปรับปรุงบำรุงดิน

ฐานการเรียนรู้ที่ 4 : การใช้น้ำอย่างมีคุณค่า

ฐานการเรียนรู้ที่ 5 : การเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร

แปลงเรียนรู้ :

เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นายเอกวุฒิ ภัทภูมิินทร์

เบอร์โทรศัพท์ : 086-4500782

ข้อมูล ณ วันที่ 20 ธันวาคม 2566